

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО
СТРОИТЕЛСТВО, ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И УСЛУГИ -
ТЕТЕВЕН** 5700, гр.Тетевен,
ул."Усин Керим"№2, тел.0678 52533, факс: 067852085, e-mail:info-
1100514@edu.mon.bg

**УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР:.....**

/Йочка Вълчева/

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ
НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА
УЧИЛИЩЕ
2024 – 2025г.**

*Програмата е създадена на основание чл. 263,ал. 1, т.8 от Закона за
предучилищното
и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведено
заседание на 13.09.2024 г. / Протокол №18*

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Сериозен проблем за образователната ни система са броят на отсъствията на учениците, и бавният темп на намаляване на преждевременно напусналите училище ученици от задължителната училищна възраст.

Създаването на условия за редовното присъствие в училище и активната работа по време на учебния час са важни за бъдещето на всеки ученик. Те са гаранция за неговия успех, залог за по-добра квалификация и по-големи възможности за реализация, условие за повишаване качеството на образованието.

Важна роля в това отношение има училището, което трябва да подхожда комплексно и същевременно индивидуално за всеки конкретен случай на ученик, застрашен от отпадане или вече напуснал училище.

Предприемането на адекватни и ефективни мерки от педагогическите екипи за намаляване броя на отсъствията и броя на преждевременно напусналите училище ученици следва да се основават на задълбочен анализ на причините, пораждащи тези явления, на оценка на ефикасността на съществуващите мерки и училищната политика.

Предлаганата програма е основана на разбирането, че главна ценност в образователната система е ученикът.

Настоящата програма е разработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската Комисия „Стратегия за интелигентен устойчив растеж Европа 2020“ в съответствие с рамкови европейски и национални документи, определящи приоритети на развитие до 2020 г., и е съобразена с цели в сферата на средното образование. Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за

превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и на преждевременното напускане на училище на Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система (2013-2020).

Поставените акценти в Програмата са:

- > Преимуществено разработване на мерки, свързани с превенцията, като най-работещи по отношение справянето с риска от отпадане от училище.
- > Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.
- > Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

Идентифициране на рисковите фактори за преждеременно напускане на ученици от училище:

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите, негативно отношение към образованието на родителите и/или детето.
- Липса на ефективни санкции за родителите.
- Нисък жизнен стандарт на част от населението в резултат на продължителна безработица.
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище.
- Липса на достатъчно финансови възможности в училище за подкрепа на застрашени от отпадане ученици по социални причини.
- Липса на подкрепяща среда, която да замени липсата на грижа от страна на родителите.
- Миграционни процеси, честа смяна на местопребиваването.
- Негативно влияние на средата - на улицата/приятелския кръг.
- Липсата на мотивация сред семейства за продължаване на образованието в гимназиален етап.

Целева група Ученици от 8 до 12 клас, които са застрашени от отпадане по различни причини -за които съществува обективен риск от социално изключване и липсват форми за социална подкрепа; В по-общ смисъл целевата група включва всички ученици от училището като смисъл на превенция.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на ПГ по СЕУ за превенция на ранното напускане на образователната система са:

- Конвенцията за борба срещу дискриминацията в областта на образованието на ООН;
- Закон за предучилищното и училищното образование (01.08.2016 г.);
- Стандарт за приобщаващото образование (2017 г.);

- Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование (2018 г.).

Настоящата училищна програма има за цел да предотврати преждевременното напускане на учениците от уязвими групи, да предостави равни възможности за приобщаването им към училищната среда, да не допуска дискриминация, да осигури пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

2. МИСИЯ И ВИЗИЯ НА УЧИЛИЩЕТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

Цялостната училищна политика и мисия на ПГСЕУ – гр.Тетевен се основава на:

- учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности;
- да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество;
- да развиват творческите си заложби и способности;
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот;
- училището да продължава утвърждаването си като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение. Визията на ПГСЕУ - Тетевен: като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от отпадане, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот.
- Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците - клубове по интереси, достъпно информационно обслужване, работа по проекти;
- Съчетаване на класноурочни, извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание;
- Висококвалифицирани, мотивирани учители и социален работник, работещи като екип от отговорни и развиващи се личности, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство;
- Работа с изяви в различни области деца /наука, спорт, изобразително изкуство и др./ използване на хардуер и софтуер не само в обучителния процес, но и извън задължителните часове;
- Работа с деца в неравностойно социално положение, осигуряване на безплатен транспорт на ученици, живеещи извън град Тетевен.
- Работа с деца с хронични заболявания и поведенчески проблеми;
- Работа с деца с различна етническа принадлежност;
- Уютна и функционална образователна среда. Приемаме, че достъпът, участието и възпитанието в областта на културата и спорта могат да играят

важна роля в борбата с бедността и социалното изключване, за насърчаване на по-широко социално приобщаване като благоприятстват личностното развитие и активното гражданско участие.

3. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

Базирант се на основните принципи на включващото образование:

1. Зачитане правото на всеки ученик и гарантиран достъп до качествено образование.
2. Подкрепа за личностно развитие на учениците в зависимост от техните индивидуални потребности.
3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.
4. Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик, така че той да развие максимално своя потенциал.
5. Недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование.
6. Системен и цялостен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование.
7. Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и участието на учениците в дейността на училището.
8. Нетърпимост към дискриминационно поведение и нагласи.
9. Гъвкавост и динамичност съобразно потребностите на учениците в зависимост от спецификата на обществения живот.

4. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно отпадане на ученици от индентифицираните рискови групи в училище.
2. Подобрени резултати от обучението, ДЗИ и осигурена образователна и личностна подкрепа на всеки ученик.
3. Включване на ученици в риск в групи по различни проекти.

5. ПОЛИТИКИ И МЕРКИ В ПГСЕУ - ТЕТЕВЕН ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ:

1. Семейни и социални причини:

- Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на училище, поради страх от социална изолация, по-ниска самооценка, невъзможност към адаптиране към учебния процес и останалите ученици.

Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез редица дейности за

приобщаване на децата със специални образователни потребности, децата от ромски произход, както и изоставени от семейства, заминали за чужбина.

- Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работав чужбина. Оставане на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата и трудовата социална обстановка.

Мерки: Ежеседмични контакти от класните ръководители с родителите/настойниците/ на учениците, консултации с преподаващите учители и другите класни ръководители, сътрудничество с Отделите за закрила на детето и други институции, а при необходимост при прояви на тези деца – Детска педагогическа стая.

- Недостатъчна образованост на родителите и липса на занижен контрол върху цялостното развитие на ученика. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на изученото през деня и подготовката на ученика за следващия ден – домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване на часовете за консултация на учителите, провеждане на срещи на тези родители с ръководство, класни ръководители, мотивиране, консултиране и приобщаване към училищната общност.

- Чести конфликти между агресивни родители, negliжиране и насилие над детето – побой, домашно насилие, развод и др.

Мерки: Сътрудничество с „Отдела за закрила на детето” и други институции.

- Социално слаби семейства .

Мерки: Оказване на социална помощ чрез получаване на социални стипендии, еднократни стипендии.

- Преждевременно напускане на училище поради ранни бракове и раждане.

Мерки: Осигуряване на непрекъснати форми за информираност на тийнейджърите за сексуалното им развитие, осигуряване на възможност за продължаването на прекъсналите училище в самостоятелна форма на обучение.

2. Други по – важни мерки и дейности, залегнали в програмата на ПГСЕУ – Тетевен за превенция на ранното напускане на училище са:

2.1. Проследяване на преместването и отсъствията на учениците:

- Изготвяне на база данни от класните ръководители, в чиито класове има ученици от рискови групи;

- Обобщаване всяка седмица на информацията за отсъствията на учениците от класните ръководители. При натрупване на неизвинени отсъствия на ученик -

информирани на родителите от класния ръководител за изясняване причините за отсъствията;

- Координиране на действията на класните ръководители и социалният работник с тези на училищното ръководство;

- Запознаване на учениците с правилника на училището от класните ръководители още в първия учебен час;

- Разглеждане в Час на класа на теми свързани:

- с превенция на насилието;

- с неправомерните действия, характерни за непълнолетните ученици;

- опасностите от сърфиране в интернет както и други рискови прояви, които могат

- да застрашат учениците и да доведат до отпадането им от училище;

- теми свързани с гражданското образование /здравно образование и възпитание/.

- Системно подпомагане на ученическия колектив за създаване на екипност - провеждане на тренинги за създаване на екипност, доверие, подобряване на модела на общуване и изграждане на толеранс, от педагогическите специалисти, социалния работник и ученическия съвет.

- Подпомагане адаптирането на учениците при постъпване в училището, чрез провеждане на тренинги – за адаптация и екипност. От класните ръководители и ученическия съвет.

- Утвърждаване на позитивна дисциплина – използване на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите;

- Подобряване възможностите на обучение на деца със СОП. Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие. В зависимост от оценката на индивидуалните потребности на ученика от екипа за подкрепа за личностно развитие.

- Развитие на училищната общност – превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях;

- Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище;

- Екипна работа между учителите, социален работник и ръководство – обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи ученици с цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи;

- По – голяма атрактивност на преподавания материал чрез интерактивни методи, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост;

- Осигуряване на всеки застрашен от отпадане ученик поради слаби оценки и невъзможност да покрие държавните образователни стандарти на консултации по съответните предмети;

- Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучебни дейности: училищни турнири, спортни състезания и др.

- Поощряване с морални и материални награди;

- Индивидуална подкрепа за ученика от ученици от ученическия тъвет;

2.2. Планиране и осъществяване на контрол за редовно вписване на отсъствията на учениците в ЗУД и подаване на данни към Регистъра за движение на учениците.

2.3. Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на задълженията на класните ръководители, свързани с учебно-образователния и възпитателен процес-анализ и оценяване на рисковите фактори за ранно напускане на учениците от училище-ученици със слаб успех, лоша дисциплина, отсъствия, набелязани мерки за справяне с проблема от класните ръководители.

2.4. Прилагане на нови подходи в работата с родителите - алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището.

2.5 Установяване на ефективен диалог училище - външни институции, имащи отношение по проблема - работа с МКБППМН, МВР, Община Тетевен, Агенция за закрила на детето, Отдел „Социално подпомагане“ и др.

2.6. Мотивиране на педагогическия персонал и квалификация на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието.

2.7. Други дейности, определени в Правилника за дейността на ПГСЕУ – Тетевен.

Настоящата програма е приета на заседание на Педагогическия съвет,

Протокол № 18/13.09.2024г.

